

PREMI LLUÍS CARULLA 2024

**Donem ales a projectes culturals
transformadors**

fundaciocarulla.cat

LLC

Premi Lluís Carulla

F////C

| Acadèmia

Taller 4

Impacte social

Nekane Navarro
Fundació Carulla

RESULTATS vs IMPACTE

impacte

Institut
d'Estudis
Catalans

impacte

- 1 1 m. [FIF] [LC] [MD] [DE] Xoc amb penetració.
- 1 2 m. [LC] Senyal que deixa aquest xoc.
- 2 1 m. [LC] Efecte produït per alguna cosa. *L'impacte de la publicitat.*
- 2 2 m. [LC] Impressió intensa causada per algú o algun esdeveniment.

- Quin tipus de canvi estem generant?
- Quins són els grups d'interès als que estem aportant valor? Quin impacte estem generant en aquests grups?
- Quin retorn genera la nostra activitat i com reverteix en la societat?
- Com contribuïm a la millora social?
- Quin impacte tenim en el nostre entorn?

IMPACTO SOCIAL

Se entiende por **impacto social**⁵ los cambios verificados en los grupos o comunidades, así como de qué manera se producen los cambios: efectos previstos o no, negativos o positivos, y el factor tiempo en la duración de la huella dejada por una determinada acción. En esta misma línea, el Comité de Ayuda al Desarrollo (CAD)⁶ de la OCDE define los impactos como: "Efectos de largo plazo positivos y negativos, primarios y secundarios, producidos directa o indirectamente por una intervención para el desarrollo, intencionalmente o no".

En definitiva, se trata de los cambios en las personas y/o en el planeta generados por una determinada actividad.

Según el Oxford Impact Measurement Project⁷, el impacto se caracteriza por:

- **Cambios "materiales"** (sustanciales y evidenciables) positivos o negativos...
- ...en las condiciones a **largo plazo** de las personas, el planeta o los sistemas...
- ...sean intencionados o no intencionados...
- ...**más allá** de lo que se esperaba que ocurriera

VALOR SOCIAL

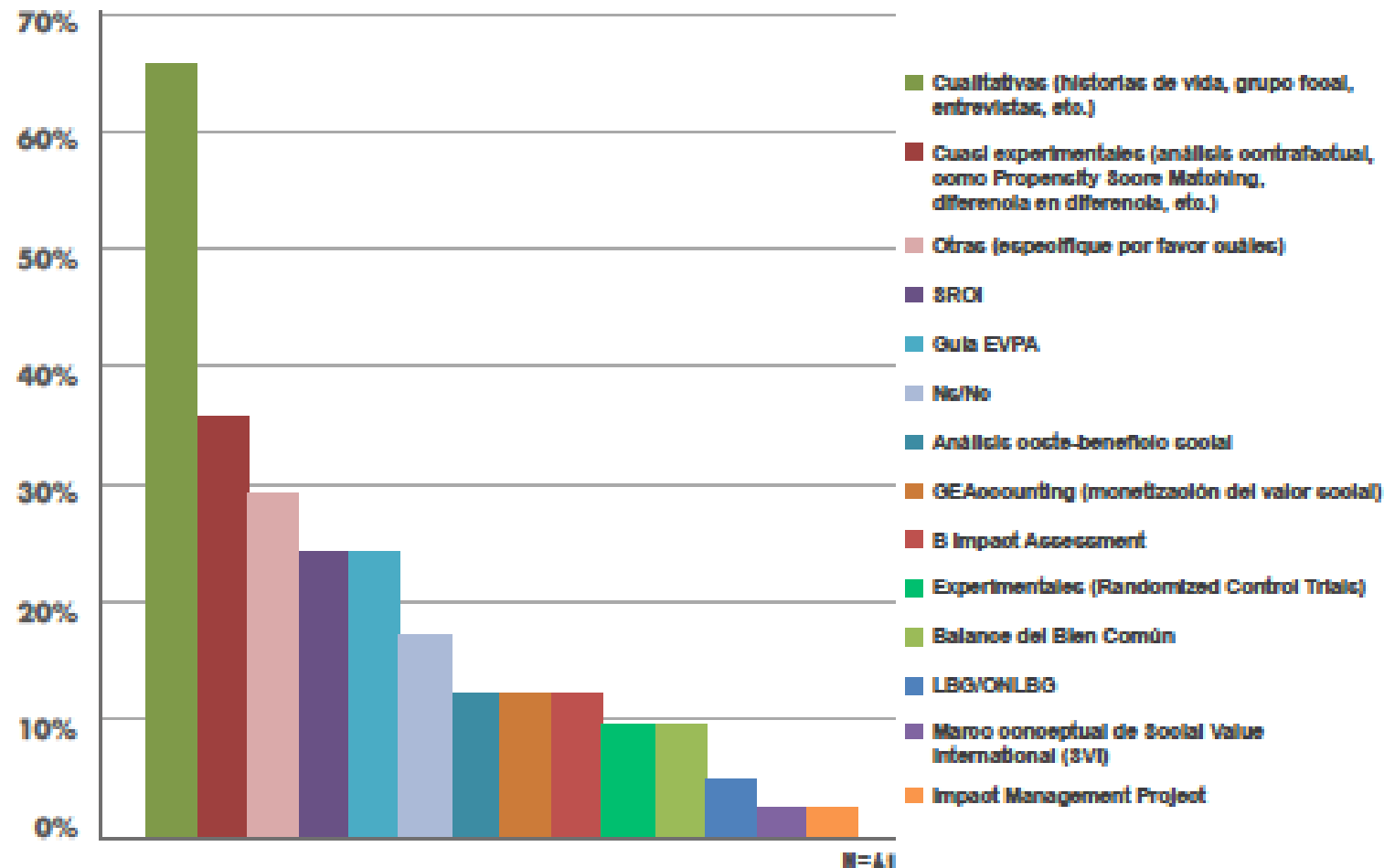
Según SVI⁸, el **valor social** es una manera de cuantificar la importancia relativa de aquellos cambios en las vidas de las personas que no están reflejados en transacciones financieras o de mercado.

Font: "Luces y sombras de la medición del Impacto social en España. EL ESTADO DE LA MEDICIÓN Y GESTIÓN DEL IMPACTO SOCIAL EN ESPAÑA". ESImpact

Per a què mesurar el valor social que generem?

- **Necessitem conèixer per poder reconèixer i valorar.** És indiscutible que el que no es coneix no existeix, de manera que, difícilment, la societat ho podrà valorar.
- **Utilitats** del coneixement del valor social:
 - **Conèixer** no només l'eficàcia sinó l'eficiència dels diferents actors en la generació del valor social i mediambiental.
 - **Justificar** davant els inversors, públics i privats, el rendiment de les inversions que ha destinat o que poden destinar als nostres projectes.
 - **Millorar** la capacitat de comunicació: ens permet explicar-nos millor.

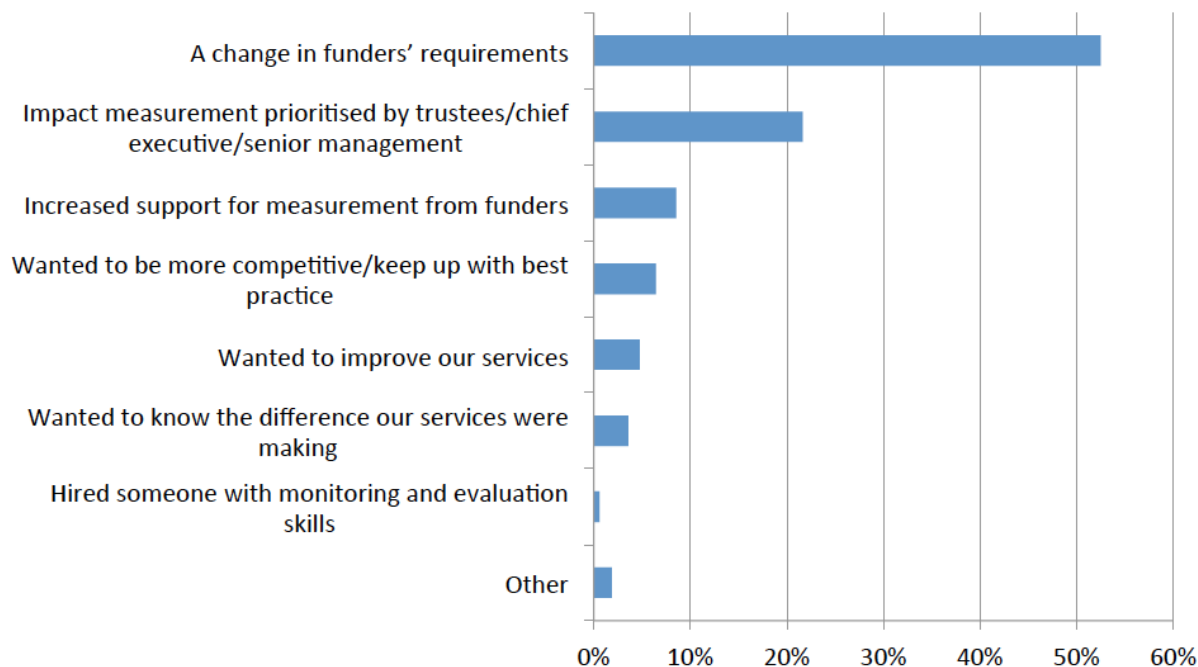
Metodologies

Font: "Luces y sombras de la medición del Impacto social en España. EL ESTADO DE LA MEDICIÓN Y GESTIÓN DEL IMPACTO SOCIAL EN ESPAÑA". ESImpact

Per què començar a mesurar impacte?

Funding requirements are main driver for increasing efforts

Question: What were the main reasons for this increase [in impact measurement efforts?] N=550

Beneficis de mesurar impacte

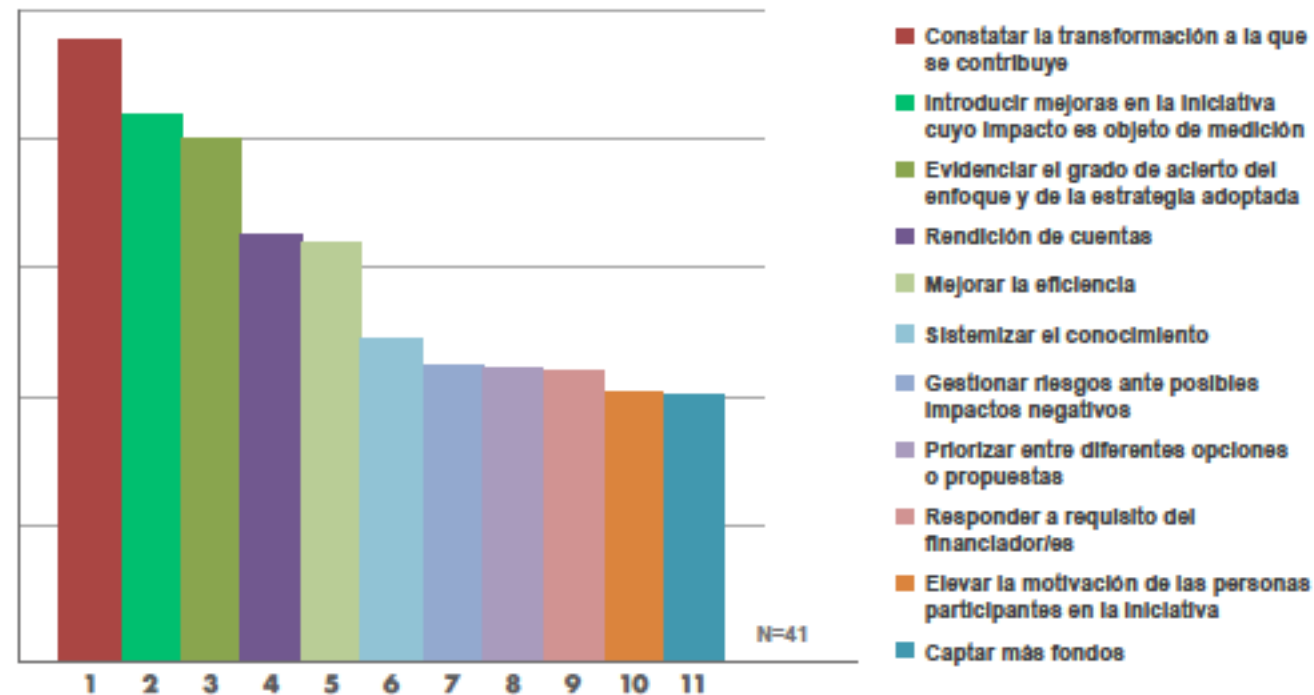
The main benefits are internal, not external

Question: In the last year, has measuring your impact led to any of the following benefits? N=755

Motius per desplegar sistemes de mesura d'impacte

- **Contrastar** la transformació a la qual es contribueix;
- Introduir **millores** en el projecte - de fet, el 95% de les mesures realitzades han estat utilitzades per aportar millores a la iniciativa objecte del mesurament, i;
- **Evidenciar** l'encert de l'enfocament i estratègia adoptats.

Font: "Luces y sombras de la medición del Impacto social en España. EL ESTADO DE LA MEDICIÓN Y GESTIÓN DEL IMPACTO SOCIAL EN ESPAÑA". ESImpact

Fuente: “Métodos propuestos para la medición del impacto social en la legislación de la Comisión Europea y en la práctica relativa a: FESE y EaSI Subgrupo de GECES sobre medición del impacto 2014.

<http://ec.europa.eu/social/BlobServlet?docId=13401&langId=es>

1. Identificar objectius:

- Decidir els nivells en què es volen definir els objectius d'impacte (organització, programa/línia d'activitat, projecte).
- Desenvolupar la Teoria del Canvi als diferents nivells.

2. Identificar les parts interessades: Qui obté beneficis, qui aporta què i de quina manera.

3. Fixar com es farà el mesurament:

- Establir indicadors de “outputs” i “outcomes”.
- Determinar objectius concrets a assolir en un període específic de temps.
- Considerar com recopilar aquestes dades.

4. Mesurar, validar i valorar: Verificar si els grups d'interès principals estan experimentant un impacte i si el valoren.

5. Informar, aprendre i millorar:

- Recopilar i analitzar dades per mesurar i reportar el progrés.
- Usar dades per aprendre sobre l'impacte i, si cal, revisar objectius.

LLC

Premi Lluís Carulla

F////C

*Impactes
socials,
ambientals
i econòmics*

Una mirada al
desenvolupament
sostenible

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible

Els ODS són els **17 objectius globals** (impulsats per Naciones Unides i elaborats de manera participativa) que conformen l'**Agenda 2030**; és a dir, l'agenda que ha de guiar el planeta cap el **desenvolupament sostenible**, entre el 2015 i el 2030.

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible

L'Agenda 2030 ens interpel·la a TOTES.

Governos

Empreses

Tercer sector

Societat civil

Acadèmia

Com s'estructura l'agenda?

5 eixos

17 objectius

169 metes

241 indicadors

Els Objectius de Desenvolupament Sostenible

Recursos d'interès

Web ODS Naciones Unidas
<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/>

Eina “ODS Action Manager”
<https://www.bcorpSpain.es/blog/ods-action-manager>

Web Consell Assessor pel Desenvolupament Sostenible, Generalitat
http://cads.gencat.cat/ca/Agenda_2030/

LLC

Premi Lluís Carulla

F////C

*A qui i amb
qui generem
valor*

Els nostres grups
d'interès

Els projectes han d'estar dissenyats per donar resposta a les necessitats dels grups d'interès, no a les necessitats internes de l'organització.

- *"Les parts interessades són organitzacions o individus que tenen un o més interessos en qualsevol de les decisions o activitats d'una organització. Ja que aquests interessos es poden veure afectats per una organització, es crea una relació amb aquesta. No cal que aquesta relació sigui formal. La relació creada per aquests interessos és independent de que les parts siguin conscients. Pot ser que una organització no sigui sempre conscient de totes les seves parts interessades, tot i que hauria d'intentar identificar-les. De la mateixa manera, pot ser que moltes parts interessades no siguin conscients de el potencial que té una organització d'afectar els seus interessos"*

(ISO 26000)

Les parts interessades són aquells individus o grups que depenen d'una organització per assolir les seves pròpies metes i de qui depèn al seu torn l'organització.

PROCÉS

EINES DERIVADES

Mapa de grups d'interès (parts interessades, stakeholders)

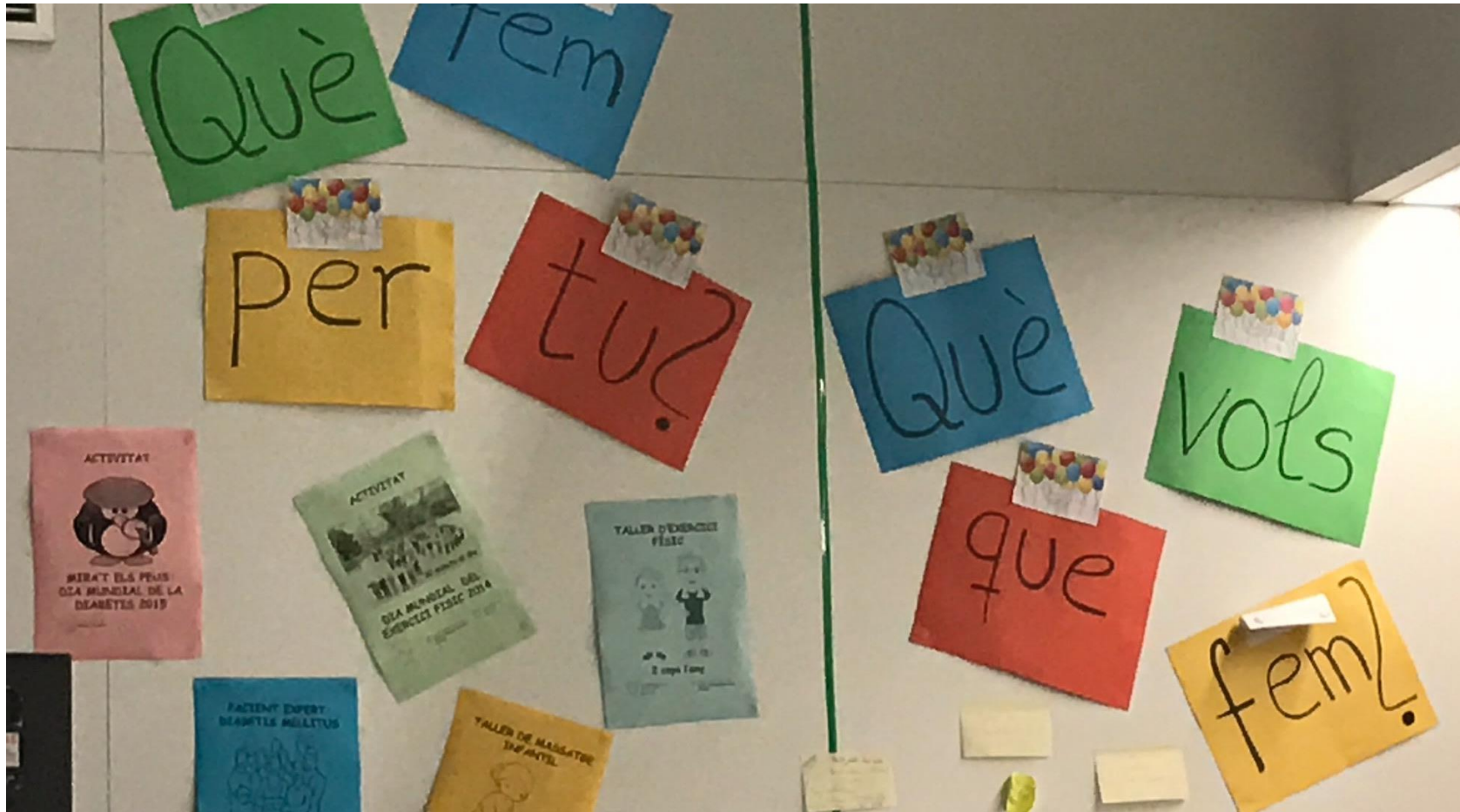

Estratègia de relació i diàleg amb els grups d'interès

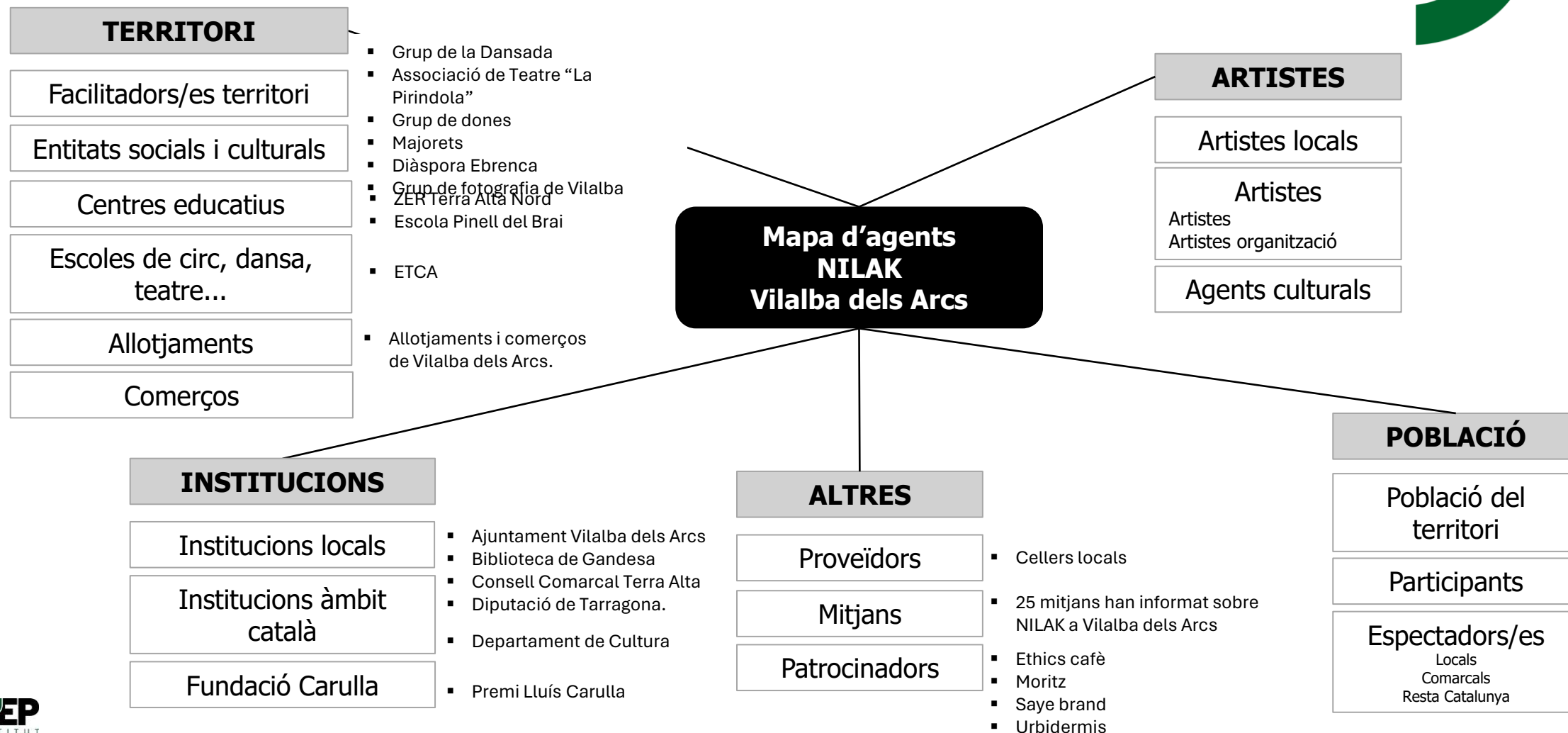
Basat en "El compromiso con los stakeholders. Manual para la práctica de las relaciones con los grupos de interés". Metodología de base contrastada amb els grups d'interès a través de Accountability, i avalada per Naciones Unidas.

La perspectiva dels grups d'interès

NIVELLS	1 Comunicació 	2 Consulta 	3 Diàleg 	4 Col·laboració
	Qualsevol manera unidireccional de compartir informació amb els "GRIN".	Procés unidireccional de recollir opinions o informació dels GRIN i tenir-lo en compte a l'hora de prendre decisions.	Procés d'intercanvi d'opinions i punts de vista per a la satisfacció dels interessos en joc, fomentant la confiança i el enteniment mutu.	Diferents combinacions de GRIN,s que col·laboren en un projecte comú compartint recursos i competències.
CANALS/MITJANS	1. Formació 2. Bolletins per audiències 3. Fulletons/ Publicitat 4. Memòries/ informes 5. Pàgina Web, intranet 6. Notes tècniques, vídeos 7. Conferències/ Discursos/ presentacions 8. Jornades de portes obertes, visites, exposicions,... 9. Anuncis, notes de premsa,... 10. Presentació d'ofertes/ productes/ Serveis,... 11. Xarxes socials 12....	1. Enquestes de satisfacció 2. Estudis de mercat 3. Registre de queixes i reclamacions 4. Bústia de suggeriments 5. Mecanismes on-line 6. Estudis d'opinió /percepció (interns i externs) 7. Estudis de bones pràctiques 8. Sol·licituds de certificacions 9. Atenció telefònica/ serveis d'atenció a GR-In 10....	1. Sessions de diàleg amb GRIN,s 2. Fòrums multi-GRIN,s 3. Panels d'experts per assessorament/ avaluació 4. Conferències de líders empresarials/ sectorials i d'opinió/ benchmark 5. Fòrums de discussió presencials o virtuals 6. Esmorzars de treball 7. Entrevistes 8. Focus group/ Tallers 9. Xarxes socials 10.Converses online 11....	1. Grups de millora 2. Benchmarking 3. Projectes compartits 4. Convenis de col·laboració 5. Acords voluntaris 6. Gestió ambiental compartida amb altres (sector) 7. Aliances estratègiques 8. Patrocinis 9. Join ventures 10.Projectes multi-stakeholders 11.Comitès d'ètica i altres 12....

Exemple: Nilak Mapa d'agents

LLC

Premi Lluís Carulla

F////C

*Construïm
teoria del
canvi*

La teoria del
canvi...

FUNDACIÓ////CARULLA

QUÈ ÉS

- La teoria del canvi (TdC) és una eina metodològica que té com a objectiu fer un **mapa conceptual dels aspectes clau de la intervenció i dels efectes que es generen en les persones destinatàries**.
- D'aquesta manera, es clarifica una cadena de causes i efectes teòrics que condueixen la nostra intervenció a generar un canvi en les persones.
- Aquest mapa es fa servir de marc de referència per a posteriorment generar indicadors, identificar agents clau involucrats i, finalment, obtenir informació que, essent ben processada, permet mesurar el canvi.

PER A QUÈ SERVEIX

Desenvolupar la Teoria de Canvi (TdC) ens proporciona l'instrument necessari per monitorar la nostra acció i poder així també rendir comptes dels nostres actes; a nosaltres mateixos i als altres. Ens ajuda a:

- **Desaprendre i estar constantment atents** a la revisió i actualització dels supòsits a partir dels quals configurem inicialment la nostra TdC.
- **Rellegir el context** i sospesar si les condicions de canvi establertes inicialment es mantenen o si el context, emergent i complex, ens obliga a determinar noves condicions.
- **Redefinir noves estratègies** que ens ajudin a encarar operativament i de millor manera l'esmentat en els punts anteriors.

COMPONENTS

- **Necessitat social i/o repte** al que vol contribuir a canviar el projecte, la raó de ser de l'activitat. Quines són les característiques del problema: en què consisteix i a qui afecta.
- **Causes** a l'origen d'aquesta situació de necessitat social i/o repte, i quines d'aquestes causes que volem abordar.
- **Població diana o grups de població vinculats** amb el projecte sobre els que se'n concreten les conseqüències als quals va dirigida l'acció. Diferenciem entre població vinculada directament amb la intervenció, població de l'entorn vinculada indirectament i població que pateix directament les conseqüències de la situació de necessitat social i/o repte identificat.
- **Actors:** grups de poblacions involucrades en el canvi. Es recomana distingir entre actors/es dinamitzadors, actors/es que bloquegen i actors/es que generen incerteses (mapa d'actors). A més, es recomana mesurar les possibles resistències identificades que poden sorgir abans o durant l'activitat, i les sinergies que es poden donar amb altres experiències del territori.
- **Recursos:** el que es necessita per portar a terme el projecte. Cal descriure de quins recursos es disposa per poder portar a terme el projecte, aquests són bàsicament els recursos econòmics, els humans, i els materials.

COMPONENTS

- **Actuacions:** què és el que el projecte fa, és a dir, quins conjunts d'activitats es realitzen amb els recursos disponibles per obtenir uns resultats o uns productes determinats. Cada línia d'actuació pot desenvolupar-se amb un conjunt d'activitats.
- **Productes o resultats:** allò que obtenim com a conseqüència de la nostra actuació i que, sense representar un canvi en si mateix, esdevé una peça clau en la transformació desitjada. Cal definir també els mecanismes, la raó (o les raons) de com i per què l'obtenció dels productes explica l'aparició dels efectes (canvis) desitjats.
- **Impacte:** identificació de la situació desitjada que esdevindrà a partir de la realització del projecte. Són els canvis que es produiran en la problemàtica o en la situació de partida que preveiem que es donarà a partir de la nostra intervenció. Es poden diferenciar:
 - Objectius generals (impacte), quan es refereix a la contribució a més llarg termini, la transformació social més profunda.
 - Objectius específics (efecte real a l'abast del projecte) quan són els canvis que, en teoria i gràcies a l'obtenció dels productes, s'aconseguiran generar en el context de la intervenció.

Quan s'ha construït la teoria del canvi, s'ha de ser capaç d'elaborar un relat del projecte que sigui comprensible i reflecteixi la lògica i la coherència de la intervenció: **relat del canvi**.

- HIPÒTESIS o SUPÒSITS**
- Els diferents elements de la teoria del canvi estan vinculats entre ells per una sèrie d'hipòtesis (hipòtesis dels productes, de les actuacions, població diana, actors, recursos i impactes), les quals descriuen les condicions desitjables i necessàries perquè un element possibiliti el següent.
 - Aquest conjunt d'hipòtesis o supòsits sobre com s'espera que el projecte funcioni fins a assolir els seus objectius es pot relatar de forma seqüencial i sovint resulta més fàcil fer-ho en forma de mapa conceptual.
 - Haurem de tenir en compte els riscos i/o factors externs, tant en la formulació de les hipòtesis, com en el seguiment del seu compliment.

INDICADORS

- El model de la teoria del canvi sorgeix originalment com a mètode per avaluar les polítiques públiques, per això els elements que la componen, encara que es puguin fer servir per a la fase de disseny, estan molt orientats a l'avaluació. La formulació d'indicators sobre els components és un pas important en l'elaboració de la teoria del canvi.
- Els indicators són les formulacions que ens remeten a informacions que ens indiquen com podem mesurar l'acompliment dels components de la teoria del canvi. Es tracta, doncs, de poder formular uns indicators que ens permetin mesurar els components de la teoria del canvi.
- La formulació dels indicators pot resultar relativament senzilla quan la fem sobre els impactes, els recursos o els resultats d'una intervenció, sobretot si el que es pretén mesurar és quelcom tangible, com ara la reducció de la taxa d'atur o el pressupost executat d'un projecte. No és tan senzill quan tractem de qüestions menys tangibles, com ara qüestions relacionades amb canvis actitudinals o com la cohesió social.
- En qualsevol cas, els indicators han de ser realistes i accessibles.

El mapa d'impactes de NILAK

Identifica i descriu els principals impactes derivats de l'activitat de NILAK.

Tot i que a l'impacte general del projecte s'identifiquen sis grans dimensions per a l'avaluació a les itineràncies l'informe se centra en les dimensions de territori, població, artistes i institucions.

TERRITORI

Accés a la cultura

Nous circuits de programació escènica

Dinamització del territori

Dinamització econòmica dels municipis.

Visibilitat del municipi

Noves sinergies

Creació de noves sinergies, tan culturals com econòmiques, dins el mateix territori i amb l'exterior, amb implicació i co-creació

INSTITUCIONS

Empoderament programació

Nou circuit estratègic

Acompanyament i connexió propostes arts contemporànies i institucions locals

POBLACIÓ

Accés a la cultura

Captació de nou públic
Implicació de totes les edats
Democratització en l'accés a la cultura

Visibilització del teixit associatiu cultural

Nous espais educatius

Creació de nous llocs de treball directes i indirectes

Impacte NILAK
Mapa d'impacte

SOSTENIBLE

Generació i captació de recursos

Replicabilitat / Escalabilitat

Economia de proximitat

Medi ambient

ARTISTES

Connexions amb nous agents culturals

Ampliació del circuit de treball i creació

Espai de trobada multidisciplinari

Innovació artística i social

Visibilització d'artistes emergents i del territori

IMPLEMENTACIÓ del projecte

Visibilitat del projecte

Avaluació / Transformació

<https://youtu.be/sZyad55Mhgs>

Impactes NILAK Vilalba dels Arcs

A continuació, organitzats per les 4 dimensions NILAK, es mostra un resum de l'efecte multiplicador de NILAK de la itinerància a Vilalba dels Arcs.

TERRITORI

Nous circuits de programació escènica
26 activitats NILAK programades durant la itinerància a Vilalba dels Arcs.

Visibilitat del municipi
43 aparicions a 25 mitjans durant la itinerància a Vilalba dels Arcs.
48,1% de les persones assistents de fora de Terra Alta aprofiten l'estada per visitar altres llocs d'interès.

Dinamització del territori
13.822 euros de despesa directa al territori.

Noves sinergies
14 de les 26 activitats són tallers, xerrades o visites participatives?

POBLACIÓ i ASSISTENTS

1.414 persones assistents,
354 assistents únics que van una mitjana de 4 activitats NILAK.
Les persones assistents valoren amb un 9,6 sobre 10 el projecte NILAK.
El 100% recomanaria i tornaria a assistir a NILAK.

Accés a la cultura
A part dels 1.414 assistents també participen en el projecte 100 alumnes de les escoles de ZER Terra Alta.
Tan sols el 15,6% de l'alumnat havia assistit a altres espectacles l'últim any.

Nous espais educatius
L'existència de NILAK visibilitza la necessitat que l'alumnat pugui accedir a la cultura amb igualtat d'oportunitats.

ARTISTES

22 artistes participants
Els i les artistes valoren amb un 9 sobre 10 l'experiència al projecte i amb un 9,9 l'existència d'un projecte com NILAK

Connexions amb nous agents culturals
Gràcies a la participació a NILAK el 14,3% d'artistes comenta que els ha sorgit noves oportunitats i el 57,1% afirma que segurament en un futur.

Espai de trobada multidisciplinari
Durant 10 dies artistes de diferents disciplines han conviscut i col·laborat junts a Vilalba, la majoria venien del món del circ, seguit de la dansa i el teatre.

Visibilització d'artistes emergents i del territori
7 artistes eren de Terra Alta

INSTITUCIONS

Empoderament de les institucions i entitats locals en la programació de noves propostes culturals

Connexió amb les propostes d'art contemporani
Nilak com a nexa d'unió o punt de referència amb noves propostes d'art contemporani.

NILAK com a proposta cultural contemporània als municipis
4 ajuntaments de fora de Terra Alta s'han posat en contacte amb l'Ajuntament de Vilalba dels Arcs interessant-se pel projecte.

MEDIDA DE LOS CAMBIOS							
STAKEHOLDER	CAMBIOS	INDICADOR	UNID.	DUR.	FINANCIAL PROXY	VALOR	FUENTE
Infancia 3- 6	Mejora en la construcción del grupo de iguales	Nº de padres y madres que manifiestan que su hijo/a ha mejorado en la construcción del grupo de iguales	234	1	Coste anual de 1 sesión al mes de actividad de ocio infantil (taller de expresión plástica)	105 €	Coste actividad ocio infantil (talleres de expresión plástica) A Coruña
	Mejora en la autorregulación de sentimientos	Nº de padres y madres que manifiestan que su hijo/a ha mejorado en la autorregulación de sentimientos	149	1	Coste anual de 1 sesión al mes de terapia psicológica	460,08 €	Consejo general del Colegio de Psicólogos de España
	Adquisición de habilidades básicas (higiene, alimentación, salud...)	Nº de padres y madres que manifiestan que su hijo/a ha mejorado en la adquisición de habilidades básicas	329	1	Coste anual de 1 h/mes de monitor de comedor	137,16 €	Convenio Colectivo de Monitores de comedores escolares (Aragón)
	Incremento de la escolarización temprana	Nº de padres y madres que manifiestan que su hijo/a se escolarizó antes de los 6 años	271	1	Gasto medio (por persona) en Educación	147 €	Encuesta Presupuestos Familiares del INE (Gasto en Educación)
Familia participante	Conocimiento de la red de apoyo familiar y recursos disponibles para familias	Nº de familias que manifiestan que han mejorado su conocimiento de la red de apoyo familiar y recursos disponibles para familias	293	1	Coste anual 1h/mes de trabajador social	139 €	Convenio Estatal de Acción Social
	Mejora de las relaciones familiares	Nº de familias que manifiestan que por el hecho de que su hijo/a acuda a la entidad, han mejorado sus relaciones familiares	461	1	Coste anual 1 hora/ mes de mediador familiar	856 €	Consejo general del Colegio de Psicólogos de España
	Aumento de la participación en la Comunidad (contextos próximos tales como centro escolar de sus hijos/as, barrio, etc.)	Nº de familias que manifiestan que ha aumentado su participación en la Comunidad (contextos próximos tales como centro escolar de sus hijos/as, barrio, etc.)	421	1	Coste anual de asistencia 1 vez al mes a actividades del barrio (carrera popular del barrio)	84 €	Información actividades públicas (Madrid)
	Mejora de las habilidades parentales y de crianza	Nº de familias que manifiestan que han mejorado sus habilidades parentales y de crianza	525	1	Coste anual 1 hora/ mes psicopedagogo	660 €	Consejo General de Colegios Oficiales de Pedagogos y Psicopedagogos de España

LLC

Premi Lluís Carulla

F////C

*Concretar
mesura*

Els indicadors

- **Els indicadors són les formulacions que ens remetent a informacions que ens indiquen com podem mesurar l'acompliment dels components de la teoria del canvi.**
- La formulació dels indicadors pot resultar relativament senzilla quan la fem sobre els impactes, els recursos o els resultats d'una intervenció, sobretot si el que es pretén mesurar és quelcom tangible, com ara la reducció de la taxa d'atur o el pressupost executat d'un projecte.
- No és tan senzill quan tractem de qüestions menys tangibles, com ara qüestions relacionades amb canvis actitudinals o com la cohesió social. En qualsevol cas, els indicadors han de ser realistes i accessibles.

Com seleccionar indicadors

- Intentar simplificar en la mesura que sigui possible.
- Els indicadors han de ser INTEL·LIGENTS (“SMART” en anglès): específics, mesurables, assolibles, rellevants i temporals (en anglès specific, measurable, achievable, relevant, time-bound).
- Els indicadors han d'estar clarament definits perquè es puguin mesurar fiablement.
- Usar indicadors de bases de dades disponibles (si és possible) per comparabilitat.
- Utilitzeu almenys 1 indicador per a cada outcome i output. Els necessaris per proporcionar una comprensió clara amb prou precisió.

Indicadors customitzats

- No hi ha una “talla única” en el mesurament d'impacte. Cal adaptar-lo a cada situació.
- És possible adaptar estàndards existents per satisfer millor les necessitats específiques de l'organització.
- Hi ha molt poques mètriques d'*outcome* a les bases de dades d'indicadors estandaritzats.

Indicadors estandaritzats

- Els estàndards són llenguatges per comunicar i que permeten comparar-los dins d'un sector.
- S'ha fet molta recerca per crear els estàndards.
- Els estàndards més utilitzats són:.

<https://iris.thegiin.org/metrics/>

<https://www.un.org/sustainabledevelopment/es/objetivos-de-desarrollo-sostenible/>

<https://www.globalreporting.org/how-to-use-the-gri-standards/gri-standards-spanish-translations/>

Una vegada seleccionats els indicadors

- Definir el "baseline" i establir un objectiu a assolir en un determinat període de temps.
- Decidir com recopilarem les dades.

LLC

Premi Lluís Carulla

F////C

*Passem a
l'acció*

Ho posem en
pràctica

Grups d'interès	Impactes	Indicadors	Fonts per a l'obtenció d'informació (com ho mesurarem?)

1. Identifiquem els 3-4 grups d'interès principals del nostre projecte i els canvis/impactes que volem provocar.
2. Ens ajuntem amb un altre projecte, escollim 1 dels grups d'interès de cada projecte i en aquest grup d'interès, definim els impactes esperats, els indicadors de mesura i les fonts per a l'obtenció d'informació.
3. Posem en comú els resultats i dialoguem.

FUNDACIÓ////**CARULLA**

PREMI LLUÍS CARULLA 2024

Gràcies!